

LÄÄKÄRIN SOSIAALINEN VASTUU
PHYSICIANS FOR SOCIAL RESPONSIBILITY

Toimintakertomus vuodelta 2017

Esitys järjestön kevätkokoukselle 5.5.2018

SISÄLLYSLUETTELO

1. YLEINEN YHDISTYSTOIMINTA	2
1.1 Yleistä.....	2
1.2 Järjestön hallinto	2
1.2.1 Sääntömääräiset yhdistyskokoukset.....	2
1.2.2 Hallitus.....	2
1.2.3 Työvaliokunta.....	2
1.2.4 Jaostot	3
1.2.5 Toimisto	3
1.3 Jäsenasiat.....	3
2. RAUHANTYÖ	3
2.1 Keskeiset painopisteet.....	3
2.2 Jaoston työskentely	3
2.3 IPPNW: Lääkarit ydinsotaa vastaan.....	3
2.4 ICAN-verkosto	4
2.5 Viestintä sodan ja rauhan kysymyksistä	5
2.6 Muu rauhantoiminta	6
3. TERVEYSPOLITIikka	6
3.1 Keskeiset painopisteet 2017	6
3.2 Jaoston työskentely	6
3.3 Health Action International (HAI).....	6
3.4 Lobbaushanke	7
3.5 Viestintä terveyspoliittisista kysymyksistä.....	7
3.6 PaPeTe-hanke ja Global Clinic.....	7
4. KEHITYSYHTEISTYÖ	8
4.1 Keskeiset painopisteet 2017	8
4.2 Jaoston työskentely	8
4.2.1 Hankeryhmät.....	8
4.3 Kehitysyhteistyöhankkeet vuonna 2017	8
4.3.1 NEPAL: Mielenterveyshanke.....	8
4.3.2 NEPAL: Erytyislapsihanke.....	9
4.3.3 SOMALIA: Tuberkuloosihanke	10
4.3.4 TANSANIA: Taiteen ja kulttuurin hanke Bimwili: Creative and brave.....	12
4.4 Viestintä kehitysyhteistyön kysymyksistä	12
4.5 Muu toiminta	12
5. TIEDOTUS JA VIESTINTÄ	12
5.1 Keskeiset painopisteet 2017	12
5.2 Jaoston työskentely	12
5.3 Sisäinen viestintä	13
5.4 Ulkoinen viestintä ja mediatyö.....	13
6. PSR CONSULTING OY	13
7. TALOUS	13
7.1 Toimintavuoden talous	13
7.2 Taloushallinto.....	14
7.3 Varainhankinta.....	14
LIITTEET	15
Liite 1: jäsenyydet ja edustukset.....	15
Liite 2: Kehitysyhteistyöhankkeiden hanketyöryhmät.....	15
Liite 3: Hallitus toimintavuonna 2017	16
Liite 4: Toimisto ja palkattu henkilöstö toimintavuonna 2017	16
Liite 5: Lehdistötiedotteet.....	16

1. YLEINEN YHDISTYSTOIMINTA

1.1 Yleistä

LSV:n 35. toimintavuosi sujui mallikkaasti rauhantyötä, terveystoliittista vaikuttamistyötä ja kehitysyhteistyötä tehden. Järjestön jäsenmäärä on kasvanut hitaasti ja on hieman yli tuhat. Uutena toiminta-alueena vuonna 2017 toimintansa aloitti STEA-rahoituksen turvin PaPeTe-hanke, joka kehittää Global Clinicin vapaaehtoistoimintaa ja tiedottaa paperittomien terveyspalveluista. Kehitysyhteistyötä LSV teki Nepalissa, Somaliassa, Tansaniassa ja Nigeriassa.

Vuonna 2017 LSV sai peräti neljä merkittävää tunnustusta työlleen. Maaliskuussa 2017 LSV sai lääkäriseura Duodecimin Laimi Leidenius-palkinnon, perustellen sen LSV:n tekemällä merkittävällä rauhantyöllä, terveystoliitikalla ja kehitysyhteistyöllä sekä sillä, miten LSV on korostanut ja edistänyt lääkärien toimimista koko ihmiskunnan hyvinvoinnin hyväksi. Loppuvuodesta 2017 Amnesty International myönsi Global Clinicille kynttiläpalkinnon ihmisoikeuksien edistämisestä. Työpaikkojen rauhantoimikunta nimitti LSV:n Vuoden rauhantyöpaikaksi.

Merkittävin tunnustus LSV:lle kuitenkin oli luonnollisesti Nobelin rauhanpalkinto, joka myönnettiin ICAN-verkostolle. LSV on Suomen ICAN-verkoston suurin alajärjestö.

1.2 Järjestön hallinto

LSV:n toiminnan perustana ovat sääntömääräiset kevät- ja syyskokoukset ja niissä hyväksytyt toimintasuunnitelmat ja talousarviot. Vuonna 2017 ulkoasiainministeriön kehitysyhteistyöleikkaukset heijastuivat vielä LSV:n työhön: emme saaneet Intia-hankkeelle rahoitusta ja Somalia-hanke sai vain kahden vuoden hankerahoituksen haetun neljän vuoden sijaan.

Hallinnollisesti merkittävä asia oli ulkoministeriön alulle panema toiminnantarkastus, jonka tilintarkastusyhtiö KMPG suoritti LSV:lle maaliskuussa 2017. Tarkastuksessa LSV:n hallinnollista kapasiteettia tarkasteltiin niin kehitysyhteistyöhankkeiden hallinnon kuin koko järjestön kannalta. Toiminnantarkastuksen seurauksena mm. keskeneräinen hanketyön käsikirja vietiin loppuun, josta lisää osiossa 4: Kehitysyhteistyö.

1.2.1 Sääntömääräiset yhdistyskokoukset

Järjestön kevätkokous pidettiin lauantaina 6.5. LSV:n uudella toimistolla osoitteessa Caloniuksenkatu 9 D 64-65. Samassa yhteydessä pidettiin tupaantuliaiset jäsenistölle ja yhteistyökumppaneille. Syyskokous järjestettiin LSV:n 35-vuotisjuhlien yhteydessä la 9.12. Rauhanasemalla.

1.2.2 Hallitus

Hallituksen puheenjohtajana 2017 jatkoi Kati Juva ja varapuheenjohtajana Merja Metsä-Heikkilä. Muita jäseniä olivat Heli Salmi, Line Kurki, Emma Lommi, Antti Junkkari, Juha Pekka Turunen, Miira Pettersson, Elina Seppälä ja Topi Turunen.

1.2.3 Työvaliokunta

Järjestön hallitus nimittää vuoden ensimmäisessä kokouksessa työvaliokunnan. Siihen kuuluu järjestön puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, toimiston edustaja - käytännössä toiminnanjohtaja - ja 1-3 muuta hallituksen jäsentä. Työvaliokunta toimii valmistelevana elimenä erityisesti

taloutta ja henkilöstöä koskevissa asioissa. Vuonna 2017 työvaliokunta teki yhteensä 20 päätöstä. Päätökset ovat menneet tiedoksi hallitukselle ja ne on arkistoitu. Työvaliokunnassa toimi vuonna 2017 Kati Juva, Merja Metsä-Heikkilä, Antti Junkkari ja Salla Nazarenko.

1.2.4 Jaostot

LSV toimii jaostoissa, joista tärkeimpiä ovat kehitysyhteistyöjaosto, rauhanjaosto ja terveyspolitiikkajaosto. Kaikissa jaostoissa tehdään opiskelijatoimintaa. Ympäristöjaosto on osa terveyspoliittista vaikuttamistyötä, samoin kuin paperittomien terveydenhuollon parissa tehtävä työ.

1.2.5 Toimisto

LSV:n toimistossa työskenteli vuonna 2017 viisi henkilöä: talouskoordinaattori (vakituisen talouskoordinaattorin vanhempainvapaan sijainen); Somalia-ohjelman ohjelmapäällikkö, toimistos sihteeri (osa-aikaisella työajalla), PaPe-Te-koordinaattori sekä toiminnanjohtaja. Somalia-ohjelman päällikkö vaihtui helmikuussa 2017 aiemman hankepäällikön siirryttyä toiseen järjestöön. Myös PaPeTe-koordinaattori vaihtui; alun perin tehtävään palkattu henkilö irtisanoutui koeajalla ja hänen tilallaan aloitti uusi henkilö elokuun alussa 2017.

1.3 Jäsenasiat

LSV:n jäsenmäärä pysyi ennallaan noin tuhannessa hammas-, eläin- ja ihmislääkärissä sekä alojen opiskelijoissa.

2. RAUHANTYÖ

2.1 Keskeiset painopisteet

Vuonna 2017 on rauhanjaoston painopisteenä ollut vielä aikaisempaa selvemmin ydinaseiden vastainen toiminta. Olemme seuranneet tiiviisti YK:ssa käytäviä neuvotteluja ja ydinasekieltosopimuksen syntymistä. Vaikutustyö Suomen päättäjiin suhteessa ydinasekieltosopimukseen on ollut tiivistä ja ICAN:in saatua Nobelin rauhanpalkinnon on ydinaseiden vastaisen työn julkisuus kasvanut merkittävästi.

Lisäksi yhdessä nigerialaisten kollegojen kanssa pitkään suunniteltu radiokampanja pienaseväkivaltaa vastaan saatiin hyvin käyntiin syksyllä 2017.

Vuodelle 2017 LSV sai Opetus- ja kulttuuriministeriöltä avustusta 4 000 €.

2.2 Jaoston työskentely

Rauhanjaosto on kokoontunut vain muutaman kerran. Suurin osa toiminnasta on hoidettu ICAN Finland -verkoston kautta tai sähköpostitse.

2.3 IPPNW: Lääkärit ydinsotaa vastaan

22.-23.2 pidettiin Venäjän IPPNW:n ja Pugwashin ja Euroopan IPPNW:n yhteinen symposium Common Security. Osanottajina 10 - 15 venäläistä kollegaa ja Pugwash -väkeä ja kymmenkunta opiskelijaa. Euroopasta osallistujia 15, ja yksi amerikkalainen, suomalaisia Salla Nazarenko,

Kati Juva sekä Vappu ja Ilkka Taipale. Kiinnostavia keskustelua, tilanne Venäjällä vaikea – yritämme tukea.

IPPNW:n 22. maailmankongressi ja samalla MedAct-kongressi Health Through Peace pidettiin Yorkissa 2.-8.9.2017. Osallistujia oli yli 400, Suomesta kuusi (Antti Junkkari, Kati Juva, Era Mikkonen, Vappu ja Ilkka Taipale sekä Esa Tulkki). Suomalaiset osallistuivat myös Korean Anti War Peace Physicians- järjestön kahden edustajan osallistumisen tukemiseen (Dr Ri, KAWPPn pääsihteeri ja Dr Pak, Red Cross Hospital) ja heidän kanssaan neuvoteltiin Pohjois-Korean toiminnasta IPPNW:n piirissä.

Kati Juva valittiin edelleen IPPNW:n International Councilin Speaker'iksi. Teemoina ydinaseet, humanitaarinen toiminta konflikteissa ja konfliktien ehkäisy, pakolaiset, pienaseet, vaikuttaminen. Kongressin yhteydessä pidettiin pienryhmät sekä nigerialaisten kanssa tekemästämme pienasehankkeesta että varainkeruusta Peace Houselle.

2.4 ICAN-verkosto

ICAN Finland kokoontui vuonna 2017 yhteensä viisi kertaa (27.2, 22.5.,14.9, 16.10, 27.11), lisäksi loppuvuodesta järjestäytyi koordinaatioryhmä joka pitää yhteyttä Facebookin välityksellä.

NuclearCafé –tilaisuuksia pidettiin samoin viisi, usein verkostopalaverien yhteydessä: 27.2 Kati Juva: Läheltä piti –tilanteet ydinaseilla; 22.5. Claus Montonen: Ydinsulkusopimusneuvottelut ja ydinasekieltosopimusneuvottelut; 26.10 Tarja Cronberg: Voisiko Pohjois-Korean kriisissä ottaa oppia Iran –diilistä; 27.11 Claus Montonen: likaiset pommit: 13.12. Tilman Ruff: Ydinasekieltosopimus. Osallistujia 8-16.

ICAN Finland ja muut rauhanjärjestöt tapasivat Ulkoministeriön asevalvontayksikön väkeä 13.2. Rauhanasemalla. Tapaamisessa kävi selväksi, ettei Suomi osallistu YK:ssa ydinaseet kielteävän sopimuksen neuvotteluihin. Kabinettipäällikkö Lahnalampi tavattiin 12.4. Suomessa vieraili 31.5. Peace Boatin yhteydessä ryhmä hibakushia, joita tavattiin.

ICAN:in pitkään ajama ydinasesopimus hyväksyttiin YK:ssa 7.7.2017, 122 maata äänesti puolesta. Suomi ei osallistunut neuvotteluihin. Syksyn mittaan ICAN Finland kävi eri eduskuntaryhmien puheilla ydinasekieltosopimuksen tiimoilta. Sosialidemokraatit, Vasemmistoliitto ja Vihreät ilmoittivat tukevansa sitä, että Suomi allekirjoittaisi tämän sopimuksen. Myös presidenttiehdokkaita haastettiin ottamaan kantaa ydinasekiellon puolesta. 23.11 oltiin jälleen Ulkoministeriön asevalvontayksikön puheilla, tällä kertaa ulkoministeriössä. Kovasti selittivät syitä siihen, miksi Suomi ei allekirjoita ydinasekieltosopimusta. Rauhanjärjestöt kävivät 20.9. Ruotsin suurlähettyssä ”Peppi –mielenosoituksessa” tukemassa Ruotsia ydinasekieltosopimuksen allekirjoittamisessa. ICAN Finland kutsuttiin myös Eduskunnan ulkoasianvaliokuntaan kertomaan ydinasekieltosopimuksesta 30.11.

Norjan Nobel-komitea päätti 6.10. myöntää ICAN:ille vuoden 2017 rauhanpalkinnon. Tämän seurauksena ICAN:in ja ydinaseiden vastaiseen liikkeen ja ydinasekieltosopimuksen julkisuus kasvoi merkittävästi. Kati Juva ja monet muut ICAN:in aktiivit esiintyivät lehdissä, uutisissa ja

sosiaalisessa mediassa.¹ Kati Juva osallistui ICAN:in tapahtumiin Oslossa Nobel-palkinnon saamisen yhteydessä 10.12.

ICAN Finlandin Facebook –sivujen tykkäyksen lisääntyivät sadasta yli viiteensataan.

Kati Juva ja Claus Montonen kävivät kertomassa ydinaseista ja ICAN:ista Pohjoismaiden vasemmistopuolueiden ryhmälle Pohjoismaiden neuvoston kokouksen yhteydessä 29. ja 30.10 Helsingissä

Eduskunnan kansalaisinfossa järjestettiin 12.12 tilaisuus Ydinaseet ja Suomi (järjestäjinä ICAN Finland ja Vapaus Valita Toisin –verkosto). Puhujina Claus Montonen (ICAN Finland ja Tekniikka elämää palvelemaan), ja Kati Juva toi terveiset Oslost. Poliitikkopaneelissa Erkki Tuomioja sd, Krista Mikkonen vihr. Merja Kyllönen vas. Valitettavasti hallituspuolueiden edustajat eivät päässeet paikalla. Kuulijoita runsas 50.

ICAN:in perustajajäsen ja IPPNW:n co-presidentti Tilman Ruff vieraili Suomessa heti Oslon Nobel-juhlallisuuksien jälkeen. Ruff puhui NuclearCafé –tilaisuudessa, vieraili Suomen Lääkäriliitossa ja Suomen Punaisessa Ristissä, kävi Duodecimin glögeillä ja rauhanjärjestöjen pikkujouluissa sekä tapasi Tasavallan Presidentti Sauli Niinistön. Vierailun yhteydessä tehtiin useita haastatteluja eri lehtiin ja sosiaaliseen mediaan.²

2.5 Viestintä sodan ja rauhan kysymyksistä

Hesarissa julkaistiin 15.3. Kati Juvan kirjoitus 'Suomi ei halua neuvotella ydinaseet kieltävästä sopimuksesta'. Ydinasekieltosopimuksen jälkeen, kun Helsingin Sanomien pääkirjoitus puolesti Suomen kielteistä kantaa, julkaistiin tälle kolme vastinetta.³

Kati Juva oli 28.9. puhumassa Tampereen opiskelijoiden YK-seminaarissa temasta Health through Peace – Peace through Health. Kati Juva kirjoitti 27.10 ydinaseista Lääkärilehden pääkirjoituksen⁴.

Ydin-lehden välissä on kaikille LSV:n jäsenille toimitettu IPPNW:n Ira Helfandin raportti Rajoitettu ydinsota (Nuclear Famine). Julkaisijoina LSV, ICAN Finland –verkosto ja Suomen Rauhalliitto. Painos 4000 kpl. Suomennoksen ja painatuksen rahoitti Leo Mechelin –säätiö. Vihkosta on jaettu myös eduskunnassa ja eri tilaisuuksissa.

---

¹ Helsingin Sanomat <https://yle.fi/uutiset/3-9869699>, <https://www.hbl.fi/artikel/finlandare-far-nobelpriset-for-andra-gangen-hoppas-pa-torvalds/>, <https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000005398455.html>, <https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000005397975.html>, <https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000005397629.html>.

² Lääkärilehti <http://www.laakarilehti.fi/ajassa/ajankohtaista/kilpajuoksu-ydinaseita-vastaan/>, Kansan Uutiset <https://www.kansanuutiset.fi/artikkeli/3823003-rauhannobelisti-tilman-ruff-ydinasekieltosopimus-antaa-toivoa>, Vihreä Lanka <https://www.vihrealanka.fi/uutiset-kotimaa/nobel-palkittu-ydinaseaktivisti-%E2%80%9Dydinvoima-on-kiinni-ydinaseissa%E2%80%9D>, lisäksi jutut SPR:n Avun Maailmaan ja Voima –lehteen.

³ Helsingin Sanomat <https://www.hs.fi/paivanlehti/15032017/art-2000005126588.html>, <https://www.hs.fi/paivanlehti/10092017/art-2000005360977.html>.

⁴ Lääkärilehti <https://www.laakarilehti.fi/ajassa/paakirjoitukset/ydinsodan-tuhoihin-ei-ole-hoitoa/>.

2.6 Muu rauhantoiminta

Facebook –sivuilla käyty keskustelua ja tuettu turvapaikanhakijoita.

Neljän vuoden ajan valisteltu pienasehanke Nigeriassa käynnistyi syksyllä 2017. Projektiryhmä tapasi Yorkissa ja kaiken kaikkiaan lähetettiin kuusi tunnin mittaista ohjelmaa. Hankkeessa tutkitaan myös radionkampanjoinnin vaikutusta alle 30-vuotiaden asenteisiin ja tietoon pienaseväkivallasta Nigeriassa muutamassa kaupungissa ja niiden ympärysalueilla. Kolmiosaisessa tutkimuksessa on ensin kartoitettu 237 satunnaisotoksella valitun nuoren median käyttöä ja siihen vaikuttavia tekijöitä. Tuloksia päästään jo esittelemään marraskuussa SAFETY 2018 – tiedekonferenssissa.

3. TERVEYSPOLITIikka

3.1 Keskeiset painopisteet 2017

Terveyspolitiikkajaoston toiminta tapahtui edellisvuosien tapaan lähinnä sähköpostitse. Jaoston sähköpostilistalle lähetettiin tietoa tulevista tapahtumista sekä jaostolaisia kiinnostavia raportteja ja tapahtumatietoa.

3.2 Jaoston työskentely

Jaosto oli mukana suunnittelemassa kahta tilaisuutta yhdessä muiden järjestöjen kanssa. Tammi-kuussa 2017 järjestettiin sote-aiheinen tilaisuus otsikolla 'Vaihtoehtoja katastrofille - nykyisen sote-ehdotuksen kipupisteisiin'. Tämä seminaari järjestettiin yhdessä Vapaus valita toisin ry:n, Metropolia-ammattikorkeakoulun, Soste ry:n, Sosiaalipoliittisen yhdistyksen sekä Helsingin yliopiston sosiaalipolitiikan oppiaineen kanssa. Seminaarissa keskusteltiin sote-ehdotuksen kipupisteistä ja vaihtoehtoista ja puhujina oli mm. professori Pentti Arajärvi, ministeri Pirkko Mattila, työterveyslääkäri Markku Seuri, filosofi Tuomas Wallgren, pääsihteeri Riitta Särkelä ja se keräsi Metropolian suuren salin täyteen yleisöä.

LSV:n sote-kysely jatkui vielä alkuvuodesta 2017, jolloin kyselyyn vastasivat mm. professori emeritus Martti Kekomäki; toimitusjohtaja Aarne Aktan ja erikoistutkija Meri Koivusalo.

Lisäksi LSV oli mukana järjestämässä korruptio- ja terveysaiheista tietoisuutta Transparency Suomi ry:n kanssa Maailma kylässä-festivaaleilla. Puhujina oli Cobus Swardt Transparency Internationalista sekä asiantuntijalääkäri Mikko Vienonen.

Eurooppa-tiedotustuella toteutetusta lobbaushankkeesta lisätietoa osiossa 3.4.

3.3 Health Action International (HAI)

LSV jatkoi HAI:n jäsenenjärjestönä, Meri Koivusalo myös hallituksen jäsenenä. Syyskuussa 2017 Salla Nazarenko ja Merja Metsä-Heikkilä matkustivat HAI:n sekä MEZIS'n ("Mein Essen Zahl Ich Sälbst") kongressiin Berliiniin. No Free Lunch Meeting kokosi HAI:n aktiivijäseniä eri puolilta maailmaa. Kokouksessa puhuttiin mm. lääkärin riippumattomuudesta, tutkimusrahoituksesta sekä kehittyvien maiden ongelmista.

3.4 Lobbaushanke

LSV haki yhdessä Transparency Suomi ry:n kanssa Eurooppa-tiedotushanketta otsikolla Lobbaus, valta ja terveysala. Hankkeen oli tarkoitus avata lobbaamista laajemmin, esimerkkinä kansanterveyteen liittyvä lobbaaminen. Haetun noin 30 000 euron sijasta LSV/Transparency Suomi sai ainoastaan 5000 euroa hankkeen toteuttamiseen. Se onnistui kuitenkin hyvin; lobbaamisesta tehtiin julkaisu ja sen lanseeraustilaisuus keräsi Eurooppa-salin täyteen Helsingissä. Tilaisuudessa puhuivat kansanedustaja Pekka Puska, erikoistutkija Meri Koivusalo, Transparency Internationalin Daniel Freund, professori Heikki Hiilamo ja kommenttipuheenvuoron piti Hyvinvointialan liiton toimitusjohtaja Ulla-Maija Rajakangas. Tilaisuudesta tehty lehdistötiedote levisi tehokkaasti ja aiheesta ilmestyi juttuja mm. Kuntalehdessä ja Vihreässä Langassa.

3.5 Viestintä terveystieteellisistä kysymyksistä

Terveystieteiden asioista myös tiedotettiin ahkerasti. Tiedotteessa kolumnoivat mm. Duodecimin pääsihteeri Matti Rautalahti, lääketieteen tohtori, kulttuuriantropologi Meri Larivaara, nuorisolääkäri Soili Kasanen ja apulaisprofessori Anna Keski-Rahkonen. Blogissamme puolestaan vieraili mm. A-klinikkasäätiön ylilääkäri Kaarlo Simojoki, joka avasi uuden alkoholilain haasteita.

3.6 PaPeTe-hanke ja Global Clinic

LSV ry aloitti maaliskuussa 2107 STEA:n rahoittamana paperittomien terveydenhuollon edistämiseen tähtäävän PapeTe -työn, jonka koordinaattoriksi palkattiin heinäkuuhun 2017 asti Annukka Tapiola ja siitä eteenpäin Meri Korniloff. PapeTe-työn tavoitteena on paperittomien terveyden edistäminen. Tavoitteina on tehdä klinikan toimintaa entistä tavoitettavammaksi paperittomille potilaille sekä tiedottaa sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisia paperittomien terveyspalveluista. Työ sai jatkorahoituksen vuosille 2018-2019.

Potilaiden tavoittamiseksi ja ammattilaisten informoimiseksi avattiin uudet neuvontapuhelimet. Potilaita varten painettiin esite paperittomien hoitoon pääsyn vaihtoehtoista pääkaupunkiseudulla. Ammattilaistiedotusta järjestettiin mm. ammattilaistapahtumissa, kuten Lastenlääkärpäivillä ja Neuvolapäivillä. PapeTe- koordinaattori ja ryhmä vapaaehtoisia osallistuivat myös paperittomia potilaita hoitavien terveydenhuoltoalan ammattilaisten yhteispohjoismaiseen kokoukseen (Nordic meeting). Kööpenhaminassa toukokuussa. Lääkärin käsikirjan uudessa painoksessa julkaistiin artikkeli paperittomien hoitamisesta (Holmberg, Salmi). Viestintä laajemmalle yleisölle: PapeTe osallistui Maailma kylässä- festivaaleille ja tiedottaja-koordinaattori myös koordinoi median yhteydenottoja. Näkyvyyttä saatiin esimerkiksi MTV:n aamutv:ssä, Kirkko ja kaupunki -lehdessä sekä A-studiossa.

Yhteistyötä paperittomien hoidon järjestelyjen parantamiseksi tehtiin säännöllisissä tapaamisissa mm. Lääkäriliiton, Tehyn, Kätilöliiton, SPR:n, Pro-Tukipisteen ja muiden yhteistyökumppanien kanssa. Lisäksi seurattiin läheltä pääkaupunkiseudun kuntien (Vantaa, Helsinki) päätöksiä paperittomien hoidon laajentamisesta ja toimitettiin pyynnöstä lisämateriaalia päätösten tueksi. Klinikka kommentoi ja pilotoi IOM:n ohjetta ihmiskaupan uhrin varhaiseen tunnistamiseen, joka on suunnattu terveydenhuollon ammattilaisille. Koordinaattori osallistui myös erilaisiin verkostoihin, kuten paperittomat-verkoston kokouksiin. Hankkeen koordinaattori

tukee klinikan vapaaehtoisten työtä mm. koordinoimalla kokouksia ja järjestämällä kehittämisspäiviä sekä kehittämällä neuvontatyötä sekä vapaaehtoisten rekrytointia.

PapeTe -työn lisäksi LSV ry osallistui Helsingissä toimivan paperittomien klinikan (Global Clinic) toimintaan hallinnoimalla klinikan käyttövaroja ja tukemalla klinikan käytännön työtä. Lisäksi LSV ry:n lääkäreitä työskentelee klinikalla vapaaehtoisena. LSV oli myös mukana järjestämässä kokopäiväistä koulutustilaisuutta paperittomien hoidosta Lääkäri 2017 -tapahtumassa. Joulukuussa Global Clinicille myönnettiin Amnestyn Kynttiläpalkinto.

4. KEHITYSYHTEISTYÖ

4.1 Keskeiset painopisteet 2017

Kehitysyhteistyö on pysynyt keskeisenä LSV:n toiminta-alueena järjestön perustamisesta lähtien. LSV:n kehitysyhteistyötoiminta koostuu hanketyöstä, koulutustoiminnasta ja kehityspoliittisesta vaikuttamistyöstä. Vuoden 2015 hanketukikierroksen peruuntumisen ja sitä seuranneen kehitysyhteistyötoiminnan supistumisen seurauksena LSV:llä ei ole kehitysyhteistyösiihteerä. Talouskoordinaattorilla, toiminnanjohtajalla sekä vapaaehtoisilla on ollut kehitysyhteistyötoiminnassa keskeinen rooli.

4.2 Jaoston työskentely

Jaosto kokoontui vuonna 2017 yhteensä viisi kertaa. Hanketyön ohella jaoston aktiivijäsenet sekä toimiston henkilökunta kokosivat hanketyön käytäntöjä yhtenäistämään tarkoitettua hanketyön käsikirjan, joka saatiin viimeisteltyä alkuvuodesta 2018.

4.2.1 Hankeryhmät

Vuonna 2017 kehitysyhteistyöhankkeita oli käynnissä neljä: Nepalin mielenterveyshanke ja erityislapsihanke, Somalian tuberkuloosihanke sekä Tansanian taiteen ja kulttuurin kehitysyhteistyöhänke. Vuonna 2017 ulkoasiainministeriö ei järjestänyt hankehakukierrosta.

4.3 Kehitysyhteistyöhankkeet vuonna 2017

4.3.1 NEPAL: Mielenterveyshanke

Vuosi 2017 oli Suomen Ulkoasiainministeriön rahoituksella toteutettavan kolmivuotisen jatkohankkeen "Developing a community mental health model in Nepal" viimeinen vuosi. LSV:n kumppanijärjestönä toimi nepalilainen kansalaisjärjestö, Centre for Victims of Torture (CVICT). Hankkeen tavoitteena oli edistää Dangin maakunnassa asuvan väestön mielenterveyttä parantamalla mielenterveysongelmien tunnistusta ja hoitoa perusterveydenhuollossa, helpottamalla pääsyä erikoissairaanhoidon sekä lisäämällä mielenterveyteen ja mielenterveysongelmiin liittyvää tietoa.

Hankkeen viimeisenä vuonna jatkettiin aikaisempia toimintoja eli järjestettiin koulutusta terveydenhuollon henkilökunnalle, tarjottiin 499 henkilölle keskusteluapua, tarjottiin 51 henkilölle psykiatrista erikoissairaanhoidon, järjestettiin 15 mielenterveyden edistämisen työpajaa kylissä ja 10 kouluissa ja levitettiin tietoa mielenterveydestä kirjallisen materiaalin välityksellä sekä päivittäin radiossa. Hankkeessa perustetut mielenterveystyöryhmät sekä aluetason

mielenterveystoimikunta jatkoivat toimintaansa mielenterveyden edistämiseksi, ja useat alueen kunnat myönsivät rahoitusta mielenterveyttä tukevaan toimintaan. Viimeisen vuoden aikana saatettiin päätökseen satunnaistettu kontrolloitu tutkimus hankkeessa annettavan keskusteluavun vaikuttavuudesta. Tutkimukseen saatiin 287 osallistujaa. Alustavat tulokset vaikuttavat lupaavilta.

Ennen hankkeen päättymistä maakunnassa järjestettiin useita tapaamisia, joissa tehtiin vaikuttamistyötä mielenterveystyön jatkumiseksi ulkopuolisen rahoituksen ja tuen päätyttyä. Osa toiminnoista jatkuu paikallisin voimin ja paikallishallinto ottaa mielenterveyspalveluista jonkin verran myös taloudellista vastuuta. Maakunnassa koulutettiin osittain hankkeen rahoittamana viisi terveystyöntekijää julkisessa terveydenhuollossa toimiviksi terapeuteiksi, mikä on merkittävä lisäys aikaisempiin resursseihin.

LSV:n toiminnanjohtaja ja talouskoordinaattori tekivät Nepaliin yhden monitorointimatkan ja hankeryhmän jäsen teki yhden matkan. Lisäksi joulukuussa 2017 ulkopuolinen arvioitsija toteutti loppuevaluaation.

Hankeryhmä hakee saman kumppanin kanssa uutta rahoitusta vuonna 2019 alkavalle hankkeelle. Nyt päättyneessä hankkeessa kehitettyä mielenterveystyön mallia on tarkoitus levittää muihin maakuntiin.

4.3.2 NEPAL: Erityislapsihanke

Vuonna 2017 käynnistyi ulkoministeriön rahoittama 2-vuotinen pilottiprojekti kuulo- ja näkövammaisten lasten kouluun pääsyn mahdollistamiseksi. Projektissa paikallisena yhteistyökumppanina toimii Kathmandussa kotipaikkaansa pitävä B.P. Eye Foundation (BPEF), nepalilaisten silmälääkäreiden 1991 perustama järjestö, jolla on pitkät perinteet nepalilaisten näön terveyden parantamisessa. Pilottiprojektialue on Baran piirikunta Etelä-Nepalissa, nepalilaisessakin mittakaavassa alueen väestö on köyhää ja koulua käymättömien lasten osuus on suuri. Nepalissa lasten kuuloa tai näköä ei tällä hetkellä seulota säännönmukaisesti ja yleinen tietoisuus kuulon ja näön terveydestä on heikkoa. Perinteiset uskomukset ja hoitomuodot ovat yleisiä ja ne voivat olla kuulolle tai näölle haitallisia. Vammaisuuteen maassa liittyy edelleen suuri stigma ja vaikka suurin osa nepalilaisista lapsista aloittaa nykyisin koulun, näkö- ja kuulovammaiset lapset jäävät edelleen vaille koulutusta ja ovat suuressa syrjäytymisriskissä. Tämän hankkeen päätavoitteena on lisätä tietoisuutta näön ja kuulon terveydestä sekä edesauttaa kuulo- ja näkövammaisten 3-8-vuotiaiden lasten mahdollisuuksia koulunkäyntiin. Hankealueella Barassa suurin osa alueen koululaisista on poikia, ja hankkeen kautta tuetaan myös tyttöjen tasa-arvoista oikeutta koulunkäyntiin.

Vuonna 2017 hankkeessa järjestettiin suunnitelman mukaisesti kolme erillistä kaksipäiväistä silmä-korva-leiriä, joilla Kathmandusta kumppanin omistaman CHEERS sairaalan henkilökunnasta muodostettu 8 henkilön medical team (silmä- ja korvalääkäreitä, optometrejä, kuulontutkijoita ja sairaanhoitajia) matkusti Baraan tutkimaan ennen leiriä seulottuja lapsia ja aikuisia. Leirejä edeltävän seulontatyön olivat tehneet ruohonjuuritason vapaaehtoiset, jotka hankkeessa on koulutettu tunnistamaan lapsia, joilla on kuulon tai näön ongelmia. Seulonnoissa löydetty lapset lähetettiin leireille tarkempaan tutkimukseen kuulo- ja näköongelmien diagnosimiseksi.

Koulutetut vapaaehtoiset, 305 key informanttia (Female Community Health Workers, auxiliary nurse midwives, community medical assistants) ja yläkoulujen vapaaehtoiset 125 opettajaa ja 76 oppilasta, ovat esiseuloneet yhteensä 17 650 lasta näön ja kuulon ongelmien suhteen. Näistä lapsista 1302 päätyi tarkempiin tutkimuksiin silmä- ja korvaleireille, ja leirein jälkeen edellä mainitut vapaaehtoiset ovat vielä tutkineet näköä ja kuuloa yhteensä 1898 lapselta. Leirien yhteydessä on tutkittu myös aikuisia, koska useimmilla näistä aikuisista leirit ovat olleet ensimmäinen kerta, kun heidän näköä tai kuuloaan on tutkittu. Yhteensä 2050 lapsella oli tarvetta lääkkeelliselle hoidolle, kuten silmä- tai korvatulehduksen, allergisten oireiden tai korvien vahatulppien hoitoon. 350 lasta sai silmälasit ja 20 lapselle järjestettiin kuuloapuväline. 13 lasta tarvitsi kirurgista hoitoa vaikean karsastuksen tai kaihin hoitoon. Kaiken kaikkiaan hankkeen toimintojen kautta vuonna 2017 löytyi 39 kuulovammaista ja 8 näkövammaista lasta, jotka tarvitsevat erillisen 4-6 kuukauden pituisen kuntoutusjakson kodin ulkopuoliseen elämän ja koulunkäynnin mahdollistamiseksi. Vuoden 2017 loppuun mennessä näistä lapsista 11 oli jo aloittanut kuntoutuksen kumppanimme ylläpitämässä CHEERS sairaalan lasten kuntoutuskeskuksessa ja yksi lapsista oli läpikäynyt kuntoutuksen ja palannut kotiseudulleen aloittaakseen koulutiensä valtion ylläpitämässä Early Childhood Development Center –esikoulussa. Näistä ECDC:stä kahdeksan opettajaa, viisi kouluavustajaa ja neljä koululautakunnan edustajaa osallistui BPEF:n järjestämään koulutukseen kuulo- ja näkövammaisten lasten koulunkäynnin mahdollistamiseksi.

Yhtenä hankkeen päätavoitteista on vähentää vammaisuuteen liittyviä ennakkoluuloja ja stigmaa, ja niinpä sekä leirien että seulontojen yhteydessä on järjestetty terveysvalistusta, joissa lapset huoltajineen ovat saaneet tietoa näön ja kuulonterveydestä ja lasten ja vammaisten oikeuksista. Avainhenkilöinä silmä- ja korvaleirien järjestämisessä, vapaaehtoisten rekrytoinnissa ja jatkotutkimusten ja -hoidon tarpeessa olevien lasten eteenpäin ohjaamisessa on toiminut paikallinen aluekoordinaattori yhteistyössä kahden nepalilaisen hankekoordinaattorin kanssa.

LSV:n hanketiimistiä Nepaliin tehtiin vuonna 2017 kaksi monitorointimatkaa. Ensimmäinen matka tehtiin helmi-maaliskuun vaihteessa ja päätarkoituksena oli hanketoimintojen käynnistämien. Toinen matka tehtiin marras-joulukuun vaihteessa, ja tuolloin tiimimme pääsi myös osallistumaan yhdelle silmä- ja korvaleirille ja osallistumaan lasten koulupäivään kuntoutuskeskuksessa.

Suomessa hanke oli esillä Lääkäri 2017 tapahtumassa tammikuussa, Lastenlääkäri 2017 tapahtumassa helmikuussa ja Lastenlääkäripäivillä marraskuussa. Äitienpäivän aikaan Turun sanomissa julkaistiin juttu projektista.

4.3.3 SOMALIA: Tuberkuloosihanke

Somalian tuberkuloosiohjelmaa tuki vuonna 2017 kaksi päärahoittajaa: ulkoministeriö ja Global Fund to Fight AIDS, Tuberculosis and Malaria. Lisäksi toimintaa tuki Nummelan parantolan tutkimussäätiö (8 000 euroa omarahoitusosuuden kattamiseksi) ja potilaiden ruokatukea tuki Maailman ruokaohjelma (WFP). Vuosi 2017 oli kaksivuotisen UM-hankkeen ensimmäinen vuosi. Hankkeelle haetaan jatkoa uudella hankehakemuksella vuosille 2019-2022.

Hankkeen perustavoitteena on Somalian kansallisten tuberkuloosiohjelmien tukeminen. Vuonna 2017 LSV vastasi Somaliassa kahdesta tuberkuloosipoliklinikasta, joista toinen oli Hargeisassa ja toinen Mogadishussa. Poliklinikoiden ohella LSV jatkoi Hargeisan kansallisen viitelaboratorion toiminnan kehittämistä yhteistyössä mm. paikallisten terveysviranomaisten,

WHO:n ja Global Fundin kanssa. Laboratorio sai kansainvälisessä WHO-SLIPTA-arvioinnissa ensimmäistä kertaa tähden syksyllä 2017. Laboratorio myös laajensi vuonna 2017 Somalimaan tuberkuloosilaboratorioille tarjottavaa laadunvarmennusta. Lisäksi laboratorio tuki Mogadishuun perustettua vastaavaa kansallista laboratoriota koulutuksella ja laadunvarmennuksella.

Yhteensä vuoden aikana LSV:n klinikat rekisteröivät 793 tuberkuloositapausta, kun vuonna 2016 potilaita oli 1019. Potilaiden vähenemisen taustalla oli kolme tekijää: 1. Somaliassa oli kolme kuukautta (elo-lokakuu 2017) kestänyt vakava tuberkuloosilääkkeiden puutejakso, jolloin voitiin rekisteröidä huomattavasti tavanomaista vähemmän potilaita. Lääkepuutosten aikana rekisteröitiin ainoastaan lapsipotilaita ja värjäyspositiivisia tapauksia. Lääkepuutos johtui Somalian tuberkuloosiohjelman hallinnoivan World Visionin lääketoimitusten mittavista ongelmista ja oli erityisen vaikea Mogadishussa. 2. Global Fund alkoi vuonna 2017 myöntää tukea samalla alueella FINSOMA Mogadishu-klinikan kanssa toimivalle Ahmed Guledin yksityiselle klinikalle, jolloin osa potilaista ohjautui tälle klinikalle. Tämä on positiivinen kehityssuunta, sillä Mogadishun klinikalla on ollut raskas potilaskuormitus. 3. Viime vuoden laaja kuivuusjakso Somaliassa todennäköisesti vaikeutti ihmisten hakeutumista hoitoon.

Yhteensä 13 potilaalla todettiin tuberkuloosin ohella HIV-tartunta (14 potilasta vuonna 2016). Potilaista, joiden hoito päättyi vuoden 2017 aikana, noin 82.5 % hoidettiin menestyksekkäästi. Vuoden 2017 aikana Mogadishussa tehtiin 736 Xpert-testiä (227 vuonna 2016) ja Hargeisassa tehtiin 890 Xpert-testiä (244 vuonna 2016). Lisäksi GeneXpert:llä löydettiin 113 rifampisiinille vastustuskykyistä kantaa (143 vuonna 2016).

LSV:n perustama Somalian tuberkuloosipotilasfoorumi jatkoi toimintaansa vuonna 2017. Foorumin tavoitteena on edistää potilaiden mahdollisuuksia saada äänensä kuuluviin paikallisesti, vähentää tuberkuloosiin liittyvää sosiaalista stigmaa, sekä lisätä tietoisuutta potilaiden oikeuksista.

Hankkeessa jatkettiin myös yhteistyötä äiti-lapsi-terveysasemien kanssa ja yhteisötoimintaa tuberkuloosityön integroimiseksi laajempaan terveydenhuollon infrastruktuuriin Hargeisassa. Lisäksi aloitettiin yhteistyö yksityissektoreiden terveystoimijoiden kanssa - heille tarjottiin koulutusta ja järjestettiin yhteistapaamisia tietoisuuden ja yhteistyön lisäämiseksi.

LSV toteutti vakavan kuivuuden vuoksi hätäapukampanjan, jossa somalialaistaustaiset nuoret lääkärit olivat tärkeässä roolissa. Keräyksellä saatiin yli 4 000 euroa. Hätäapuna jaettiin yli 80 000 litraa vettä pahiten kuivuudesta kärsivillä alueilla. Lisäksi LSV:n lääkäri järjesti kuivuusalueille liikkuvia perusterveydenhuollon palveluita vapaaehtoistyönä.

Hanke osallistui tuberkuloositutkimukseen osana kansainvälistä MDR-TB Cluster Consortiumia. Tutkimuksen pohjalta julkaistiin artikkeli Lancet Infectious Diseases -journaalissa. Artikkelin löydösten pohjalta voidaan todeta, että maahanmuuttajien parissa löytyvistä tavanomaisille lääkkeille vastustuskykyisistä tuberkuloosikannoista suurin osa juontaa Somaliasta ja Djiboutista. Näin ollen tuberkuloosityö Somalimaassa/Somaliassa on tärkeää globaalien terveysuhan torjumista.

Suomessa käytiin vuoden 2017 aikana kahdessa vastaanottokeskuksessa pitämässä tuberkuloosiaiheiset tilaisuudet turvapaikanhakijoille ja vastaanottokeskusten työntekijöille. Lisäksi pidettiin hankkeesta ja tuberkuloosista tilaisuudet suomensomalialaisen yhteisön keskuudessa

Puhoksen ostoskeskuksessa ja Pasilan moskeijassa. Tilaisuuksissa annettiin tietoa tuberkuloosista ja jaettiin aiheesta esitteitä.

4.3.4 TANSANIA: Taiteen ja kulttuurin hanke Bimwili: Creative and brave

Vuonna 2017 toteutettiin pilottihankkeena taiteen ja kulttuurin kehitysyhteistyövaroin hanke Tansaniassa Kilimanjaron alueella. Hankkeessa järjestettiin taidetta ja lääketiedettä yhdistävä workshop huhtikuussa 2017. Kumppanijärjestö KWIECO jatkoi lisäksi hanketta järjestämällä erilaisia yhteisötapaamisia, tuottamalla valistusmateriaaleja sekä mm. dokumenttielokuvan. Tarkoituksena oli selvittää, toimitisiko taide voimannuttavana keinona sukupuolittuneen väkivallan vähentämisessä. Hankkeessa tehty alkukartoitus tunnisti monia ongelmia ja tarpeita, mutta vuoden pituinen pilottihanke oli lyhyt toimivan mallin kehittämiseen. Hanke myös joutui kaavailuksen kohteeksi - kaapattujen sähköpostitilien kautta hankkeesta katosi ensimmäinen kentälle tarkoitettu rahaerä. Varkaudesta tehtiin rikosilmoitukset sekä Suomessa että Tansaniassa.

4.4 Viestintä kehitysyhteistyön kysymyksistä

Kehitysyhteistyöstä viestittiin aiempien vuosien tapaan mm. LSV-tiedotteessa, LSV:n verkkosivuilla sekä sosiaalisessa mediassa. Työpäivä maailmalle -kampanjakummien tervehdyksiä julkaistiin pitkin toimintavuotta edellä mainituissa kanavissa.

4.5 Muu toiminta

Syyskuun alussa järjestettiin LSV:n toimistolla kaksipäiväinen kehuseminaari, johon osallistui parikymmentä kehitysyhteistyöaktiivia sekä toimiston henkilökuntaa. Seminaarissa luotiin lyhyt katsaus LSV:n kehitysyhteistyötoiminnan historiaan sekä pohdittiin kehijaoston strategiaa tuleville vuosille. Professori Anneli Milénin johdolla käsiteltiin meneillään olevia kehitysyhteistyöhankkeita kiinnittäen huomiota mm. hankkeiden vahvuuksiin, heikkouksiin ja interventioiden kestävyysyhteistyömaissa. Lisäksi professori Milén luennoi uusien hankeideoiden luomisesta sekä hankesuunnittelusta.

5. TIEDOTUS JA VIESTINTÄ

5.1 Keskeiset painopisteet 2017

Vuonna 2017 LSV-tiedote ilmestyi neljä kertaa. Lisäksi julkaisimme blogitekstejä ja kehitysyhteistyöaiheista myös videoita. LSV:llä on myös Facebook-, Instagram- ja Twitter-tilit. Tällä hetkellä ylivoimaisesti suosituin tiedotuskanava on Facebook muilta kuin paperitiedotteelta osin.

5.2 Jaoston työskentely

Vuonna 2017 LSV:llä ei ollut varsinaista tiedotusjaostoa, vaan tiedotustoiminta oli pääosin integroituna järjestön muuhun toimintaan. Tiedotusta lähdettiin kuitenkin kehittämään vuoden aikana mm. videoiden ja podcastien tuottamisen muodossa.

Podcast-idean ympärille perustettiin pieni työryhmä, ja ensimmäiset podcastjaksot äänitettiin loppuvuodesta 2017, lukemalla äänikirjamaisesti LSV-tiedotteissa julkaistuja artikkeleita. Alettiin myös suunnitella haastattelu- ja keskustelumuotoisia podcastjaksoja. Alkuvuodesta 2018

saatiin äänitettyä ensimmäinen haastattelujakso, joka myös julkaistiin Soundcloudissa LSV-podcastin ensimmäisenä jaksena.

5.3 Sisäinen viestintä

Tärkeimmät sisäisen viestinnän kanavat vuonna 2017 olivat Facebook ja paperinen LSV-tiedote. Lisäksi LSV:n blogissa julkaistiin seuraavien kirjoittajien tekstit (yhteensä 13 kpl): työterveyshuollon erikoislääkäri Markku Seuri; erikoislääkäri Merja Metsä-Heikkilä; apulaisprofessori Anna Keski-Rahkonen; nuorisolääkäri Soili Kasanen; ylilääkäri Johanna Tuukkanen, lääkäri Terhi Heinäsmäki, lääkäri Tiina Walldén, lääkäri Hakim Young; ylilääkäri Kristiina Patja, työterveyshuollon erikoislääkäri Marja Heinonen-Guzejev; kirjailija Jari Tervo (Global Clinicin kynttiläpalkinto) sekä ylilääkäri Kaarlo Simojoki.

5.4 Ulkoinen viestintä ja mediatyö

LSV:n Facebook-sivulla on järjestön jäsenistön lisäksi myös suuri joukko muita seuraajia, mukaan lukien ei-lääkäreitä. LSV:n ja Global Clinicin vuoden mittaan saamat palkinnot ja tunnustukset ovat edesauttaneet järjestön ja sen toiminnan näkyvyyttä mediassa.

6. PSR CONSULTING OY

PSR Consulting Oy on LSV:n täysin omistama yhtiö, joka on toiminut aiemmin mm. kehitysyhteistyön konsultointitehtävissä. Viime vuosina yhtiöllä ei ole ollut varsinaista toimintaa.

7. TALOUS

7.1 Toimintavuoden talous

Vuosi 2017 oli LSV:lle talouden näkökulmasta hyvä vuosi. Edeltävien vuosien trendistä poiketen toimintavolyymi kasvoi vuoteen 2016 nähden. Merkittävin syy toiminnan volyymin kasvulle oli uuden STEA:n rahoittaman kotimaan toiminnan aloittaminen. Kun kuluja tämän lisäksi pystyttiin joidenkin kuluryhmien osalta leikkaamaan, tilikauden 2017 tulos oli 28 321 euroa ylijäämäinen (2016: 20 885 alijäämäinen).

LSV:n tuotot koostuivat aikaisempien toimintavuosien tapaan valtionavustuksista, ulkomaisista avustuksista, säätiöavustuksista sekä oman varainhankinnan tuotoista. Lisäksi LSV sai keväällä 2017 Duodecimin myöntämän Laimi Leidenius -tunnustuspalkinnon, jonka arvo oli 15 000 euroa.

Vuoden 2017 valtionavustukset sisälsivät sekä ulkoministeriöltä että STEA:lta saatuja avustuksia. Ulkoministeriöltä saatiin vuonna 2017 kehitysyhteistyön hanketukea, eurooppatiedotustukea sekä kehitysmaissa toteutettaville kulttuurihankkeille myönnettävää tukea. STEA puolestaan myönsi kohdennettua toiminta-avustusta LSV:n ja Global Clinicin yhteiselle PapeTe-toiminnalle. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö tuki LSV:n rauhantyytä yleisavustuksella. Kansainvälisiä avustuksia saatiin LSV:n tuberkuloosiohjelmalle Global Fund to Fight AIDS, Tuberculosis and Malaria -säätiöltä sekä Maailman ruokaohjelmalta (WFP). Somalian ohjelmaa tuki toimintavuoden aikana myös kotimainen Nummela sanatoriums stiftelse för medicinsk

forskning. Lisäksi Mazdalta saatua Make Things Better -palkintorahaa käytettiin Nigerian pienesehankkeen toteutukseen.

LSV:n itse ja yhdessä hankekumppanien kanssa toteuttama kehitysyhteistyö oli edelleen rahallisesti suurin toimintamuoto muodostaen 85% LSV:n kokonaiskuluista. Osuus pieneni hieman edellisvuoteen nähden lähinnä kotimaan toiminnan kasvusta johtuen (2016: 90%). Ulkoministeriön hanketukia käytettiin tilikaudella yhteensä 556 939 euroa (2016: 579 258 euroa) sisältäen kehitysyhteistyön hanketuen ohella myös eurooppatiedotustuen sekä kulttuurihankkeille myönnettävän tuen. Käytetty hanketuki pieneni edellisvuodesta 4%. Vuodelle 2017 myönnettyistä ulkoasiainministeriön hanketuista 88 218 euroa siirtyy käytettäväksi vuonna 2018 (2016: 63 624 euroa). Kansainvälisiä avustuksia (Global Fund, WFP ja Mazda) käytettiin vuonna 2017 yhteensä 184 283 euroa (2016: 163 794 euroa) ja niitä siirtyy käytettäväksi seuraavalle vuodelle 21 319 euroa (2016: 47 188 euroa). Vuonna 2017 ensimmäistä kertaa saatua STEA:n kohdennettua toiminta-avustusta käytettiin tilikaudella 93 872 euroa ja sitä siirtyy seuraavalle vuodelle 39 128 euroa.

LSV:n koordinoimissa kehitysyhteistyöhankkeissa valtaosa rahoituksesta kanavoidaan kohdemaiden toimintaan. Kehitysyhteistyöhankkeiden kohdemaiden kulut olivat 529 583 euroa (2016: 518 918 euroa) sisältäen sekä ulkoministeriön että kansainvälisten rahoittajien hankkeista aiheutuneet kulut kohdemaissa. Hankkeiden kulut vastasivat vuonna 2017 71% (2016: 70%) käytetyistä hankeavustuksista ja 66% (2016: 66%) hankkeiden kokonaiskuluista ilman laskennallista vapaaehtoistyön arvoa. Kohdemaan kulujen ohella hanketyöstä aiheutui LSV:lle matka- ja monitorointi-, palkka-, hallinto- sekä tiedotuskuluja, joiden yhteismäärä (ilman vapaaehtoistyön laskennallista arvoa) oli 266 858 euroa (2016: 262 450 euroa).

7.2 Taloushallinto

Taloushallinnon prosessien osalta suurin muutos oli QuickBooks -kirjanpito-ohjelman käyttöönotto Somalian toiminnassa. Aikaisemmin Somalian toiminnassa käytettiin excel-pohjaista kirjanpityökalua. Käyttöönotto sujui hyvin ja uusi sähköinen kirjanpitojärjestelmä on helpottanut Somalian talousasioiden reaaliaikaista seuranta merkittävästi.

7.3 Varainhankinta

LSV:n varainhankinnan tuotoista valtaosan muodostavat jäsenmaksut, Työpäivä Maailmalle -kampanjatuotot sekä muut yksityiset lahjoitukset. Vuonna 2017 myös Kapua-keräys tuotti odotettua paremmin. Vuodelle 2017 kirjatut varainhankinnan tuotot olivat yhteensä 104 346 euroa (2016: 92 903 euroa), jonka lisäksi kohdennettuja lahjoituksia siirtyi vuodelle 2018 yhteensä 69 454 euroa. Edellisvuoteen verrattuna varainhankinnan tuotot kasvoivat 12%. Varainhankinnan tuotot jakautuivat seuraavasti:

Varainhakinnan tuotot	2017	Osuus	2016	Osuus
Jäsenmaksut	41 626	40%	38 340	41%
Työpäivä Maailmalle -kampanjan tuotot	25 139	24%	25 139	27%
Suorat lahjoitukset	21 262	20%	20 654	22%
Kannatustuotemyynti	2 774	3%	1 551	2%
Hankekummit	1 765	2%	1 380	1%
Oma Kapua -lahjoitukset	10 640	10%	5 339	6%
Muut varainhankinnan tuotot	1 140	1%	500	1%
Varainhakinnan tuotot yhteensä	104 346	100%	92 903	100%

LIITTEET

Liite 1: jäsenyydet ja edustukset

International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW)
Health Action International (HAI)
Kehitysyhteistyön palvelukeskus (Kepa)
Suomi-Somalia Seura ry
Somalia NGO Consortium
Lääkäriseura Duodecim

Liite 2: Kehitysyhteistyöhankkeiden hanketyöryhmät

NEPAL: Integrating mental health in primary care in post-conflict settings
Niina Markkula, hankekoordinaattori (niina.markkula@lsv.fi)
Venla Lehti, hankekoordinaattori (venla.lehti@lsv.fi)
Mika Rautanen
Juho Heliste
Era Mikkonen

SOMALIA: Tuberkuloosihanke
Mariko Sato, ohjelmapäällikkö (mariko.sato@lsv.fi)
Tuuli Heinikari
Tarja Lounasvaara

NEPAL: Erityislapsihanke
Anna-Riitta Heikkilä, hankekoordinaattori (anna-riitta.heikkila@lsv.fi)
Sonja Piippo, hankekoordinaattori (sonja.piippo@lsv.fi)
Ella Yli-Heikkilä
Eriika Heikkilä
Laura Sivula
Johanna Heikkilä

TANSANIA: Taiteen ja kulttuurin kehitysyhteistyöhanke
Tatjana Bergelt, taiteilija
Antti Sajantila
Jenni Saarenketo
Tanita Lehtonen
Lotta Kemppinen

Liite 3: Hallitus toimintavuonna 2017

Hallituksen puheenjohtaja Kati Juva
Varapuheenjohtaja Merja Metsä-Heikkilä
Varsinaiset jäsenet:
Antti Junkkari
Miira Pettersson (ent. Klemetti)
Heli Salmi
Emma Lommi
Elina Seppälä
Line Kurki
Varajäsenet:
Topi Turunen
Juha Pekka Turunen

Liite 4: Toimisto ja palkattu henkilöstö toimintavuonna 2017

Helsingissä:

- Salla Nazarenko, toiminnanjohtaja
- Erkki Kumpula, ohjelmapäällikkö (Somalia); Mariko Sato alkaen 3 / 2017
- Saara Hietanen, talouskoordinaattori (Sini Karuston äitiysvapaan sijainen)
- Camilla Lindy, toimistosihteeri (osa-aikainen)
- Tanja Pirhonen, kehitysyhteistyösihteeri (opintovapaalla, irtisanoutui 5 / 2017)

LSV:llä on lisäksi ollut Somaliassa yhteensä 45 työntekijää. Esimiesasemassa toimivien Somalian työntekijöiden tiedot esitetty alla:

- Dr. Ismail Adam, TB-koordinaattori
- Dr. Idiris Hassan Dahir, johtava lääkäri, Finsoma Hargeisa TB Center
- Mr. Hussein Rageh, johtava laboratorioteknikko, Hargeisa TB Culture Laboratory
- Dr. Abdirizak Ali, johtava lääkäri, Finsoma Mogadishu TB Center

Liite 5: Lehdistötiedotteet

6.11.2017: LSV ry ja Transparency Suomi ry
Vaarantaako lobbaus kansanterveyden?

Lobbaus vaikuttaa kansanterveyteen liittyvään päätöksentekoon monin tavoin. Tästä esimerkkejä ovat mm. alkoholi- ja sokeriteollisuuden lobbaaminen alkoholin saatavuuden lisäämiseksi ja sokeriveron poistamiseksi. Molemmilla aloilla lobbaaminen on Suomessa onnistunut – kansanterveyden kustannuksella. Muun muassa tällaisia johtopäätöksiä on Lääkärin sosiaalinen vastuu ry:n ja Transparency Suomi ry:n tänään ilmestyvässä julkaisussa “Lobbaus, valta ja terveysala – eurooppalainen näkemys.” Julkaisussa asiantuntijat tarkastelevat lobbausta ja sen vaikutusta politiikkaan ja päätöksentekoon erityisesti kansanterveyden näkökulmasta.

Lobbaus ei sinänsä ole huono asia. Päätöksenteon tueksi tarvitaan aina tietoa. Lobbarit tekevät arvokasta työtä tarjotessaan päättäjille tietoa. Lobbarin antama tieto on tuotettu maksajan näkökulmasta. Tämä on itsestään selvää. Tuotetun tiedon näkökulmaongelman vuoksi on tärkeää, että tiedon tuottajia on paljon ja että päättäjät kuulevat heistä mahdollisimman monia, toteaa Kimmo Collander, vanhempi neuvonantaja Rud Pedersen Public Affairs Oy:sta,

Tällä hetkellä tilanne ei kuitenkaan ole tasa-arvoinen. Terveyspolitiikan perinteisille toimijoille ja tutkijoille voi lobbauksessa käydä huonosti, sillä ne eivät pysty kilpailemaan toimintaympäristössä, jossa pelikenttä ja säännöt palvelevat paremmin liike-elämää ja konsulttiyrityksiä, toteaa THL:n erikoistutkija Meri Koivusalo.

Sekä Koivusalo että julkaisuun kirjoittaneet professorit, kansanedustaja Pekka Puska ja Heikki Hiilamo muistuttavat siitä, että elinkeinoelämän ja kansanterveyden intressit eivät aina ole yhteneväisiä. Hiilamon mukaan Suomen alkoholilainsäädännön uudistus lobattiin pääläelleen: alkuperäinen tavoite saatavuuden rajoittamisesta alkoholihaittojen vähentämiseksi muuttui alkoholin saatavuuden lisäämiseksi.

Transparency Internationalin EU-toimiston asiantuntija Daniel Freund puolestaan muistuttaa, että läpinäkymättömät ja tiettyjä intressejä suosivat lobbauskäytännöt muodostavat erään suurimmista korruptioriskeistä kaikissa Euroopan maissa.

Julkaisussa peräänkuulutetaan lobbarirekisteriä ja sitovia eettisiä sääntöjä, joiden rikkomisesta sanktioidaan. Nykyinen vapaaehtoinen sääntely ei riitä Suomessakaan. Tämän lisäksi lobbauksen sääntely vaatii lehdistönvapautta, aktiivista kansalaisyhteiskuntaa sekä asiakirjajulkisuutta.

Lisätietoja: Puheenjohtaja Jaakko Korhonen, Transparency Suomi ry, jaakko.korhonen@transparency.fi, puh 0503285285

Toiminnanjohtaja Salla Nazarenko, Lääkärin sosiaalinen vastuu ry, salla.nazarenko@lsv.fi, puh 0447449030